ΚΟΙΝΗ ΘΕΣΗ (ΕΚ) αριθ. 24/2006

που καθορίστηκε από το Συμβούλιο στις 18 Σεπτεμβρίου 2006

για την έκδοση της σύστασης 2006/…/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της …, για την προστασία των ανηλίκων και της ανθρώπινης αξιοπρέπειας και για το δικαίωμα απάντησης σε σχέση με την ανταγωνιστικότητα της ευρωπαϊκής βιομηχανίας οπτικοακουστικών υπηρεσιών και επιγραμμικών υπηρεσιών πληροφόρησης

(2006/C 295 E/02)

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη:

τη Συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 157,

την πρόταση της Επιτροπής,

τη γνώμη της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής [1],

αφού ζητήθηκε η γνώμη της Επιτροπής των Περιφερειών,

Αποφασίζοντας σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 251 της Συνθήκης [2],

ΕΚΤΙΜΩΝΤΑΣ:

(1) Ο Χάρτης θεμελιωδών δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης [3] («Χάρτης») διακηρύσσει, στο άρθρο 1, ότι η ανθρώπινη αξιοπρέπεια είναι απαραβίαστη και ορίζει ότι αυτή πρέπει να είναι σεβαστή και να προστατεύεται. Το άρθρο 24 του ίδιου Χάρτη προβλέπει ότι τα παιδιά έχουν δικαίωμα στην προστασία και τη φροντίδα που απαιτούνται για την καλή διαβίωσή τους και ότι, σε όλες τις πράξεις που αφορούν τα παιδιά, είτε επιχειρούνται από δημόσιες αρχές είτε από ιδιωτικούς οργανισμούς, πρωταρχική σημασία πρέπει να δίνεται στο υπέρτατο συμφέρον του παιδιού.

(2) Η Ευρωπαϊκή Ένωση θα πρέπει να προσανατολίζει την πολιτική της δράση στην πρόληψη κάθε μορφής παραβίασης της αρχής του σεβασμού της ανθρώπινης αξιοπρέπειας.

(3) Χρειάζεται να ενεργοποιηθούν νομοθετικά μέτρα σε επίπεδο Ένωσης για την προστασία της φυσικής, διανοητικής και ηθικής ανάπτυξης των ανηλίκων σε σχέση με το περιεχόμενο όλων των οπτικοακουστικών υπηρεσιών και υπηρεσιών πληροφόρησης και για την προστασία των ανηλίκων από την πρόσβαση σε ακατάλληλες για ανηλίκους εκπομπές ή υπηρεσίες.

(4) Η συνεχής ανάπτυξη νέων τεχνολογιών της πληροφορίας και των επικοινωνιών, καθιστά επείγον θέμα για την Ευρωπαϊκή Κοινότητα να διασφαλίσει πλήρη και κατάλληλη προστασία των συμφερόντων των πολιτών στο πεδίο αυτό, εξασφαλίζοντας, αφενός, την ελεύθερη μετάδοση και παροχή υπηρεσιών πληροφόρησης και μεριμνώντας, αφετέρου, ώστε το περιεχόμενό τους να είναι νόμιμο, να σέβεται την αρχή της ανθρώπινης αξιοπρέπειας και να μην βλάπτει την εν γένει ανάπτυξη των ανηλίκων.

(5) Η Κοινότητα έχει ήδη παρέμβει στον τομέα των οπτικοακουστικών υπηρεσιών και των υπηρεσιών πληροφόρησης, προκειμένου να δημιουργήσει τις αναγκαίες συνθήκες για την εξασφάλιση της ελεύθερης κυκλοφορίας των τηλεοπτικών εκπομπών και άλλων υπηρεσιών πληροφόρησης, με σεβασμό των αρχών του ελεύθερου ανταγωνισμού, της ελευθερίας της έκφρασης και της ενημέρωσης, θα έπρεπε όμως να δράσει αποφασισικότερα στον τομέα αυτόν με στόχο τη θέσπιση μέτρων για την προστασία των καταναλωτών από την υποκίνηση σε διακρίσεις λόγω φύλου, φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής, θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού για την καταπολέμηση κάθε τέτοιας διάκρισης. Στις εν λόγω ενέργειες, θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη η ισορροπία ανάμεσα στην προστασία των ατομικών δικαιωμάτων, αφενός, και στην ελευθερία της έκφρασης, αφετέρου, ιδίως όσον αφορά την ευθύνη των κρατών μελών για τον καθορισμό της έννοιας της υποκίνησης σε μίσος ή σε διακρίσεις, σύμφωνα με την εθνική τους νομοθεσία και τις ηθικές αξίες τους.

(6) Η σύσταση 98/560/ΕΚ του Συμβουλίου, της 24ης Σεπτεμβρίου 1998, για την ανάπτυξη της ανταγωνιστικότητας της ευρωπαϊκής βιομηχανίας οπτικοακουστικών υπηρεσιών και υπηρεσιών πληροφόρησης μέσω της προώθησης εθνικών πλαισίων με σκοπό την επίτευξη συγκρίσιμου και αποτελεσματικού επιπέδου προστασίας των ανηλίκων και της ανθρώπινης αξιοπρέπειας [4], αποτελεί την πρώτη νομοθετική πράξη σε κοινοτικό επίπεδο που αντιμετωπίζει, με την αιτιολογική παράγραφο (5), ζητήματα της προστασίας των ανηλίκων και της ανθρώπινης αξιοπρέπειας σε σχέση με τις οπτικοακουστικές υπηρεσίες και τις υπηρεσίες πληροφόρησης που καθίστανται διαθέσιμες στο κοινό, ανεξάρτητα από τον τρόπο μετάδοσής τους. Το άρθρο 22 της οδηγίας 89/552/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 3ης Οκτωβρίου 1989, για τον συντονισμό ορισμένων νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών σχετικά με την άσκηση τηλεοπτικών δραστηριοτήτων [5] («Οδηγία τηλεόραση χωρίς σύνορα») έχει ήδη αντιμετωπίσει συγκεκριμένα το θέμα της προστασίας των ανηλίκων και της ανθρώπινης αξιοπρέπειας κατά τις δραστηριότητες τηλεοπτικής μετάδοσης.

---

[1] ΕΕ C 221, 8.9.2005, σ. 87.

[2] Γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 7ης Σεπτεμβρίου 2005 (ΕΕ C 193 E, 17.8.2006, σ. 217), κοινή θέση του Συμβουλίου της 18 Σεπτεμβρίου 2006 και θέση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της … (δεν έχει ακόμη δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα).

[3] ΕΕ C 364, 18.12.2000, σ. 1.

[4] ΕΕ L 270, 7.10.1998, σ. 48.

[5] ΕΕ L 298, 17.10.1989, σ. 23. Οδηγία όπως τροποποιήθηκε με την οδηγία 97/36/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ L 202, 30.7.1997, σ. 60).

(7) Προτείνεται να δώσουν ιδιαίτερη προσοχή το Συμβούλιο και η Επιτροπή στην εφαρμογή της παρούσας σύστασης κατά την αναθεώρηση, διαπραγμάτευση ή σύναψη νέων συμφωνιών εταιρικής σχέσης ή νέων προγραμμάτων συνεργασίας με τρίτες χώρες, έχοντας κατά νου τον παγκόσμιο χαρακτήρα των φορέων παραγωγής, διανομής ή παροχής οπτικοακουστικού περιεχομένου και πρόσβασης στο Διαδίκτυο.

(8) Με την απόφαση αριθ. 276/1999/ΕΚ ([1]), το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο ενέκριναν πολυετές κοινοτικό πρόγραμμα δράσης για την προώθηση της ασφαλέστερης χρήσης του Ίντερνετ μέσω της καταπολέμησης του παράνομου και βλαβερού περιεχομένου στα παγκόσμια δίκτυα («Πρόγραμμα Δράσης για την Ασφαλέστερη Χρήση του Διαδικτύου»).

(9) Η απόφαση αριθ. 1151/2003/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ([2]) παρέτεινε το Πρόγραμμα Δράσης για την Ασφαλέστερη Χρήση του Διαδικτύου για δύο χρόνια και τροποποίησε το πεδίο εφαρμογής του ώστε να συμπεριλάβει μέτρα για την ενθάρρυνση της ανταλλαγής πληροφοριών και του συντονισμού με τους αρμόδιους φορείς σε εθνικό επίπεδο, καθώς και ειδικές διατάξεις για τις προσχωρούσες χώρες.

(10) Η οδηγία 2000/31/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 8ης Ιουνίου 2000, για ορισμένες νομικές πτυχές των υπηρεσιών της κοινωνίας της πληροφορίας, ιδίως του ηλεκτρονικού εμπορίου, στην εσωτερική αγορά ([3]), αποσαφηνίζει ορισμένες νομικές έννοιες και εναρμονίζει ορισμένα θέματα ώστε να οι υπηρεσίες της κοινωνίας της πληροφορίας να είναι σε θέση να επωφελούνται πλήρως από τις αρχές που διέπουν την εσωτερική αγορά. Ορισμένες διατάξεις της οδηγίας 2000/31/ΕΚ αφορούν επίσης την προστασία των ανηλίκων και την ανθρώπινη αξιοπρέπεια, ιδίως το άρθρο 16, παράγραφος 1, στοιχείο ε), σύμφωνα με το οποίο τα κράτη μέλη και η Επιτροπή οφείλουν να ενθαρρύνουν την κατάρτιση κωδίκων δεοντολογίας όσον αφορά την προστασία των ανηλίκων και της ανθρώπινης αξιοπρέπειας.

(11) Το μεταβαλλόμενο τοπίο στον χώρο των μέσων, ως συνέπεια των νέων τεχνολογιών και της καινοτομίας στα μέσα, επιβάλλει να διδάσκεται στα παιδιά, στους γονείς, τους διδάσκοντες και τους εκπαιδευτές, να χρησιμοποιούν αποτελεσματικά τις οπτικοακουστικές και επιγραμμικές υπηρεσίες πληροφόρησης.

(12) Σε γενικές γραμμές, η αυτορύθμιση του οπτικοακουστικού τομέα είναι ένα επιπλέον αποτελεσματικό μέτρο, το οποίο όμως δεν είναι επαρκές για να προστατεύσει τους ανήλικους από τα μηνύματα με επιβλαβές περιεχόμενο. Η ανάπτυξη ευρωπαϊκού οπτικοακουστικού χώρου που να βασίζεται στην ελευθερία της έκφρασης και τον σεβασμό των δικαιωμάτων των πολιτών, θα πρέπει να στηρίζεται στον συνεχή διάλογο μεταξύ εθνικών και ευρωπαίων νομοθετών, ρυθμιστικών αρχών, βιομηχανιών, ενώσεων, πολιτών και της κοινωνίας των πολιτών.

(13) Στη δημόσια διαβούλευση για την οδηγία 97/36/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 30ής Ιουνίου 1997 για την τροποποίηση της οδηγίας 89/552/ΕΟΚ του Συμβουλίου για τον συντονισμό ορισμένων νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών σχετικά με την άσκηση τηλεοπτικών δραστηριοτήτων ([4]), προτάθηκε να περιληφθεί η ανάγκη θέσπισης μέτρων για την ανάγνωση και την κατανόηση των μέσων μεταξύ των θεμάτων που καλύπτει η σύσταση 98/560/ΕΚ.

(14) Η Επιτροπή ενθαρρύνει τη συνεργασία και την ανταλλαγή πείρας και βέλτιστων πρακτικών μεταξύ των υπαρχόντων οργάνων αυτορύθμισης και συρρύθμισης, τα οποία ασχολούνται με την κατάταξη ή τη διαβάθμιση του οπτικοακουστικού περιεχομένου, ανεξαρτήτως μέσου μετάδοσης, ώστε να παρέχεται η δυνατότητα σε όλους τους χρήστες, και ειδικότερα στους γονείς, στους διδάσκοντες και τους εκπαιδευτές, να επισημαίνουν το παράνομο περιεχόμενο και να αξιολογούν το περιεχόμενο των οπτικοακουστικών και των επιγραμμικών υπηρεσιών πληροφόρησης, καθώς και κάθε νόμιμο περιεχόμενο το οποίο ενδέχεται να βλάψει τη φυσική, πνευματική ή ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων.

(15) Όπως προτάθηκε κατά τη δημόσια διαβούλευση για την οδηγία 97/36/ΕΚ, το δικαίωμα απάντησης ή ισοδύναμα επανορθωτικά μέτρα ενδείκνυται να ισχύουν σε όλα τα επιγραμμικά μέσα, και να λαμβάνουν υπόψη τις ιδιαιτερότητες του προκειμένου μέσου και υπηρεσίας.

(16) Το ψήφισμα του Συμβουλίου, της 5ης Οκτωβρίου 1995, σχετικά με την εικόνα της γυναίκας και του άνδρα στη διαφήμιση και τα μέσα ενημέρωσης ([5]), καλεί τα κράτη μέλη και την Επιτροπή να λάβουν τα κατάλληλα μέτρα για να προωθήσουν μια διαφοροποιημένη και ρεαλιστική εικόνα των δεξιοτήτων και των δυνατοτήτων των ανδρών και των γυναικών στην κοινωνία.

(17) Όταν υπέβαλε την πρότασή της για οδηγία του Συμβουλίου σχετικά με την εφαρμογή της αρχής της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών στην πρόσβαση σε αγαθά και υπηρεσίες και την παροχή τους, η Επιτροπή υπογράμμισε μεν ότι η εικόνα των φύλων που δίνεται στα μέσα και στη διαφήμιση θέτει σοβαρά ζητήματα προστασίας της αξιοπρέπειας των ανδρών και των γυναικών, κατέληξε, ωστόσο, στο συμπέρασμα, υπό το πρίσμα άλλων θεμελιωδών δικαιωμάτων, συμπεριλαμβανομένης της ελευθερίας και της πολυφωνίας των μέσων, ότι δεν θα πρέπει να αντιμετωπισθούν τα ζητήματα αυτά στην εν λόγω πρόταση, αλλά ότι θα πρέπει να γίνει καταγραφή των ζητημάτων αυτών.

([1]) Απόφαση αριθ. 276/1999/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Ιανουαρίου 1999, για ένα πολυετές κοινοτικό πρόγραμμα δράσης για την προώθηση της ασφαλέστερης χρήσης του Ίντερνετ μέσω της καταπολέμησης του παράνομου και βλαβερού περιεχομένου στα παγκόσμια δίκτυα (ΕΕ L 33, 6.2.1999 σ. 1). Απόφαση όπως τροποποιήθηκε τελευταία με την απόφαση αριθ. 787/2004/ΕΚ, (ΕΕ L 138, 30.4.2004, σ. 12).

([2]) Απόφαση αριθ. 1151/2003/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Ιουνίου 2003 , για την τροποποίηση της απόφασης 276/1999/ΕΚ για ένα πολυετές κοινοτικό πρόγραμμα δράσης για την προώθηση της ασφαλέστερης χρήσης του Διαδικτύου μέσω της καταπολέμησης του παράνομου και βλαβερού περιεχομένου στα παγκόσμια δίκτυα (ΕΕ L 162, 1.7.2003, σ. 1).

([3]) ΕΕ L 178, 17.7.2000, σ. 1.

([4]) ΕΕ L 202, 30.7.1997, σ. 60.

([5]) ΕΕ C 296, 10.11.1995, σ. 15.

(18) Η βιομηχανία οπτικοακουστικών και επιγραμμικών υπηρεσιών πληροφόρησης θα πρέπει να ενθαρρυνθεί, σε εθνικό επίπεδο, να αποφεύγει και να καταπολεμά κάθε είδος διάκρισης λόγω φύλου, φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής, θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού σε αυτά τα μέσα και σε όλες τις διαφημίσεις, συμπεριλαμβανομένων των νέων τεχνικών διαφήμισης, χωρίς να παραβιάζεται η ελευθερία της έκφρασης ή του τύπου.

(19) Η παρούσα σύσταση καλύπτει τις νέες τεχνολογικές εξελίξεις και συμπληρώνει τη σύσταση 98/560/ΕΚ. Βάσει της τεχνολογικής προόδου, το πεδίο εφαρμογής της περιλαμβάνει οπτικοακουστικές και επιγραμμικές υπηρεσίες πληροφόρησης που διατίθενται στο κοινό μέσω σταθερών ή κινητών ηλεκτρονικών δικτύων.

(20) Η παρούσα σύσταση ουδόλως εμποδίζει τα κράτη μέλη να εφαρμόζουν τις συνταγματικές διατάξεις τους, τη λοιπή νομοθεσία και τις νομικές τους πρακτικές όσον αφορά την ελευθερία της έκφρασης.

ΣΥΝΙΣΤΟΥΝ ΤΑ ΕΞΗΣ:

I. Τα κράτη μέλη, χάριν της προώθησης της ανάπτυξης του κλάδου των οπτικοακουστικών και επιγραμμικών υπηρεσιών πληροφόρησης, να λάβουν τα αναγκαία μέτρα, για να εξασφαλίσουν την προστασία των ανηλίκων και της ανθρώπινης αξιοπρέπειας σε όλες τις οπτικοακουστικές και επιγραμμικές υπηρεσίες πληροφόρησης:

1. Εξετάζοντας την εισαγωγή μέτρων στο εσωτερικό τους δίκαιο ή πρακτική αναφορικά με το δικαίωμα απάντησης ή ισοδύναμων επανορθωτικών μέτρων, σε σχέση με τα επιγραμμικά μέσα, με τον δέοντα σεβασμό για τις εθνικές και συνταγματικές τους νομοθετικές διατάξεις και με την επιφύλαξη της δυνατότητας προσαρμογής του τρόπου με τον οποίο αυτό ασκείται ώστε να λαμβάνονται υπόψη οι ιδιαιτερότητες του κάθε τύπου μέσου.

2. Προωθώντας, για να ενθαρρύνεται η αξιοποίηση των τεχνολογικών εξελίξεων και ως συμπλήρωμα των υφισταμένων νομικών και λοιπών μέτρων σχετικά με τις υπηρεσίες ραδιοτηλεοπτικών εκπομπών, κατά τρόπο συμβατό με τα μέτρα αυτά και σε στενή συνεργασία με τα ενδιαφερόμενα μέρη:

α) δράση που να παρέχει στους ανηλίκους τη δυνατότητα να χρησιμοποιούν με υπεύθυνο τρόπο τις οπτικοακουστικές υπηρεσίες και τις επιγραμμικές υπηρεσίες πληροφόρησης, κυρίως με τη βελτίωση του επιπέδου ευαισθητοποίησης των γονέων, των διδασκόντων και των εκπαιδευτών σχετικά με τις δυνατότητες των νέων υπηρεσιών και με τα μέσα δια των οποίων αυτές μπορούν να καταστούν ασφαλείς για τους ανηλίκους, ιδίως μέσω προγραμμάτων ανάγνωσης και κατανόησης των μέσων ή προγραμμάτων εκμάθησης της θετικής χρήσης τους, παραδείγματος χάρινμέσω διαρκούς κατάρτισης στη σχολική εκπαίδευση·

β) δράση που να διευκολύνει, όπου ενδείκνυται και είναι απαραίτητο, τον προσδιορισμό του περιεχομένου και των υπηρεσιών ποιότητας για ανηλίκους και την πρόσβασή τους σε αυτές, μεταξύ άλλων με την παροχή μέσων πρόσβασης σε εκπαιδευτικά ιδρύματα και δημόσιους χώρους ·

γ) δράση ενημέρωσης των πολιτών για τις δυνατότητες που προσφέρει το Διαδίκτυο.

Παραδείγματα δυνατών δράσεων σχετικά με την ανάγνωση και την κατανόηση των μέσων περιλαμβάνονται στο Παράρτημα ΙΙ.

3. Προωθώντας την υπεύθυνη στάση των επαγγελματιών, ενδιαμέσων και χρηστών των νέων μέσων επικοινωνίας, όπως το Διαδίκτυο, ως εξής:

α) ενθαρρύνοντας τη βιομηχανία οπτικοακουστικών και επιγραμμικών υπηρεσιών πληροφόρησης, χωρίς να παραβιάζεται η ελευθερία της έκφρασης ή του τύπου, να αποφεύγει κάθε διάκριση λόγω φύλου, φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής, θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού σε όλες τις οπτικοακουστικές και επιγραμμικές υπηρεσίες πληροφόρησης και να καταπολεμά κάθε τέτοια διάκριση·

β) ενθαρρύνοντας την επαγρύπνηση και την επισήμανση των σελίδων που θεωρούνται παράνομες, με την επιφύλαξη της οδηγίας 2000/31/ΕΚ·

γ) με τη σύνταξη κώδικα καλής συμπεριφοράς σε συνεργασία με τους επαγγελματίες και τις ρυθμιστικές αρχές σε εθνικό και σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

4. Προωθώντας μέτρα για να καταπολεμούνται όλες οι παράνομες δραστηριότητες στο Διαδίκτυο που βλάπτουν τους ανηλίκους και για να γίνει το Διαδίκτυο πολύ ασφαλέστερο μέσο·θα μπορούσαν, μεταξύ άλλων, να εξετασθούν τα εξής μέτρα:

α) να υιοθετηθεί σήμα ποιότητας των παρόχων υπηρεσιών, ώστε κάθε χρήστης να μπορεί να ελέγχει εύκολα αν ένας συγκεκριμένος πάροχος ακολουθεί κάποιον κώδικα καλής συμπεριφοράς·

β) να βρεθούν κατάλληλοι τρόποι για τις καταγγελίες παρανόμων και/ή υπόπτων δραστηριοτήτων στο Διαδίκτυο.

II. Στη βιομηχανία οπτικοακουστικών και επιγραμμικών υπηρεσιών πληροφόρησης και στα άλλα ενδιαφερόμενα μέρη:

1. Να αναπτύξουν θετικά μέτρα υπέρ των ανηλίκων, συμπεριλαμβανομένων πρωτοβουλιών για τη διευκόλυνση της ευρύτερης πρόσβασής τους στις οπτικοακουστικές υπηρεσίες και στις επιγραμμικές υπηρεσίες πληροφόρησης, αποφεύγοντας ταυτόχρονα το δυνάμει επιβλαβές περιεχόμενο, παραδείγματος χάριν μέσω φίλτρων. Τα μέτρα αυτά μπορούν να περιλαμβάνουν εναρμόνιση μέσω της συνεργασίας μεταξύ των οργάνων κανονιστικής ρύθμισης, αυτορύθμισης και συρρύθμισης των κρατών μελών, καθώς επίσης και με ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών σε θέματα όπως ένα σύστημα κοινών περιγραφικών συμβόλων ή προειδοποιητικών μηνυμάτων που θα δείχνουν την κατηγορία ηλικίας ή/και το είδος περιεχομένου που οδήγησε σε συγκεκριμένη σύσταση ορίου ηλικίας, ώστε να βοηθούνται οι χρήστες να αξιολογούν το περιεχόμενο οπτικοακουστικών και επιγραμμικών υπηρεσιών πληροφόρησης. Τούτο θα μπορούσε παραδείγματος χάριν να πραγματοποιηθεί μέσω των δράσεων που περιλαμβάνονται στο Παράρτημα ΙΙΙ.

2. Να μελετήσουν τη δυνατότητα δημιουργίας φίλτρων που θα εμποδίζουν πληροφορίες που προσβάλλουν την ανθρώπινη αξιοπρέπεια να περάσουν μέσα απ'το Διαδίκτυο.

3. Να επεξεργασθούν μέτρα για να αυξηθεί η χρήση συστημάτων επισήμανσης περιεχομένου για υλικά που διανέμονται από το Διαδίκτυο.

4. Να εξετάσουν αποτελεσματικούς τρόπους για την αποφυγή και την καταπολέμηση των διακρίσεων λόγω φύλου, φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής, θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή σεξουαλικού προσανατολισμού στις οπτικοακουστικές και τις επιγραμμικές υπηρεσίες πληροφόρησης, καθώς και για την προώθηση μιας διαφοροποιημένης και ρεαλιστικής εικόνας των δεξιοτήτων και των δυνατοτήτων των ανδρών και των γυναικών στην κοινωνία.

ΣΗΜΕΙΩΝΟΥΝ ΟΤΙ Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ:

1. Προτίθεται να προωθήσει, σε σύνδεση με το πολυετές κοινοτικό πρόγραμμα 2005-2008 για την προώθηση της ασφαλέστερης χρήσης του Διαδικτύου και των νέων επιγραμμικών τεχνολογιών, πανευρωπαϊκές δράσεις ενημέρωσης του πολίτου, χρησιμοποιώντας όλα τα μέσα, προκειμένου να ενημερώνεται η κοινή γνώμη όσον αφορά τα οφέλη και τους πιθανούς κινδύνους του Διαδικτύου, την υπεύθυνη και ασφαλή χρήση του, τις δυνατότητες υποβολής καταγγελιών και τους τρόπους ενεργοποίησης του γονικού ελέγχου. Ειδικές εκστρατείες μπορούν να απευθύνονται σε ομάδες-στόχους, όπως τα σχολεία, οι ενώσεις γονέων και οι χρήστες.

2. Προτίθεται να διερευνήσει τη δυνατότητα λειτουργίας Ευρωπαϊκού αριθμού τηλεφώνου χωρίς χρέωση, ή της επέκτασης υπάρχουσας υπηρεσίας, για να βοηθούνται οι χρήστες του Διαδικτύου, να κατευθύνονται στους διαθέσιμους μηχανισμούς υποβολής καταγγελιών και στις πηγές πληροφόρησης, και παροχής πληροφοριών στους γονείς σχετικά με την αποτελεσματικότητα των λογισμικών φιλτραρίσματος.

3. Προτίθεται να διερευνήσει την πιθανότητα υποστήριξης της εισαγωγής γενικού ονόματος χώρου δεύτερου επιπέδου για ελεγχόμενους δικτυακούς τόπους, οι οποίοι θα δεσμεύονται να σέβονται τους ανηλίκους και τα δικαιώματά τους, (παραδείγματος χάριν KID.eu).

4. Συνεχίζει να διατηρεί εποικοδομητικό και διαρκή διάλογο με τους οργανισμούς παρόχων περιεχομένου, τις οργανώσεις καταναλωτών και όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη.

5. Προτίθεται να διευκολύνει και να υποστηρίξει τη διαμόρφωση δικτύων οργάνων αυτορύθμισης και την ανταλλαγή εμπειριών μεταξύ τους, για να εκτιμηθεί η αποτελεσματικότητα των κωδίκων καλής συμπεριφοράς και των προσεγγίσεων που βασίζονται στην αυτορύθμιση, ώστε να εξασφαλισθούν οι υψηλότερες δυνατές προδιαγραφές προστασίας των ανηλίκων.

6. Προτίθεται να υποβάλει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, με βάση πληροφορίες που παρέχουν τα κράτη μέλη, έκθεση σχετικά με την εφαρμογή και την αποτελεσματικότητα των μέτρων που προδιαγράφονται στην παρούσα σύσταση και να επανεξετάσει την παρούσα σύσταση, αν και όταν χρεασθεί.

Έγινε στις …, στις …

Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο	*Για το Συμβούλιο*
Ο Πρόεδρος	*Ο Πρόεδρος*
…	…

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΕΣ ΓΡΑΜΜΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ, ΣΕ ΕΘΝΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ, ΜΕΤΡΩΝ ΕΘΝΙΚΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ Ή ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ ΜΕ ΣΚΟΠΟ ΝΑ ΕΞΑΣΦΑΛΙΣΘΕΙ ΤΟ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΑΠΑΝΤΗΣΗΣ Η ΑΛΛΑ ΙΣΟΔΥΝΑΜΑ ΕΠΑΝΟΡΘΩΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΕΠΙΓΡΑΜΜΙΚΑ ΜΕΣΑ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

Σκοπός: εισαγωγή μέτρων στο εσωτερικό δίκαιο ή πρακτική των κρατών μελών ώστε να εξασφαλισθεί το δικαίωμα απάντησης ή ισοδύναμα επανορθωτικά μέτρα όσον αφορά επιγραμμικά μέσα επικοινωνίας, με τον δέοντα σεβασμό για τις εθνικές και συνταγματικές διατάξεις και με την επιφύλαξη της δυνατότητας προσαρμογής του τρόπου με τον οποίο αυτό ασκείται προς τις ιδιαιτερότητες του κάθε τύπου μέσου.

Ο όρος «μέσο» αναφέρεται σε κάθε μέσο επικοινωνίας για την επιγραμμική διάδοση επεξεργασμένης πληροφόρησης στο κοινό, όπως εφημερίδες, περιοδικά, ραδιόφωνο, τηλεόραση και υπηρεσίες ειδήσεων στο Διαδίκτυο.

Με την επιφύλαξη των λοιπών διατάξεων που θεσπίζουν τα κράτη μέλη, στο αστικό, διοικητικό ή ποινικό δίκαιο, κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, ανεξάρτητα από την ιθαγένειά του, του οποίου θίγονται τα έννομα συμφέροντα, και ιδίως, αλλά όχι μόνον, η τιμή και η υπόληψη, λόγω αναφοράς σε γεγονότα που γίνεται σε δημοσίευμα ή εκπομπή, θα πρέπει να έχει το δικαίωμα απάντησης ή άλλα ισοδύναμα επανορθωτικά μέτρα. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να μεριμνούν ώστε η πραγματική άσκηση του δικαιώματος απάντησης ή ισοδύναμων επανορθωτικών μέτρων να μην παρεμποδίζεται από την επιβολή παράλογων όρων ή προϋποθέσεων.

Το δικαίωμα απάντησης ή άλλα ισοδύναμα επανορθωτικά μέτρα θα πρέπει να μπορούν να ασκούνται σε σχέση με τα επιγραμμικά μέσα που εμπίπτουν στη δικαιοδοσία κράτους μέλους.

Τα κράτη μέλη θα πρέπει να θεσπίζουν τα αναγκαία μέτρα για την καθιέρωση του δικαιώματος απάντησης ή άλλων ισοδύναμων επανορθωτικών μέτρων και να ορίσουν τη διαδικασία άσκησής τους. Συγκεκριμένα, θα πρέπει να μεριμνούν ώστε να παρέχεται επαρκής προθεσμία για την άσκηση των δικαιωμάτων αυτών, και οι διαδικασίες να επιτρέπουν την κατάλληλη άσκηση του δικαιώματος απάντησης ή άλλων ισοδύναμων επανορθωτικών μέτρων από φυσικά ή νομικά πρόσωπα που διαμένουν ή είναι εγκατεστημένα σε άλλα κράτη μέλη.

Το δικαίωμα απάντησης μπορεί να κατοχυρωθεί όχι μόνο νομοθετικώς αλλά και μέσω μέτρων συρρύθμισης ή αυτορύθμισης.

Το δικαίωμα απάντησης είναι ιδιαίτερα ενδεδειγμένο επανορθωτικό μέτρο στο επιγραμμικό περιβάλλον, επειδή επιτρέπει την άμεση αντίδραση σε αμφισβητούμενες πληροφορίες και είναι τεχνικά εύκολο να επισυναφθούν οι απαντήσεις των θιγομένων προσώπων. Ωστόσο, η απάντηση θα πρέπει να δίδεται σε εύλογο χρονικό διάστημα έπειτα από την τεκμηρίωση του αιτήματος, σε χρόνο και κατά τρόπο ανάλογο με τη δημοσίευση ή την εκπομπή στην οποία αναφέρεται το αίτημα.

Θα πρέπει να προβλεφθούν διαδικασίες ώστε οι διαφορές που προκύπτουν από την άσκηση του δικαιώματος απάντησης ή άλλων ισοδύναμων επανορθωτικών μέτρων να μπορούν να ελέγχονται από τα δικαστήρια ή παρεμφερή ανεξάρτητα όργανα.

Το αίτημα για άσκηση του δικαιώματος απάντησης ή άλλων ισοδύναμων επανορθωτικών μέτρων μπορεί να απορρίπτεται εάν ο αιτών δεν έχει έννομο συμφέρον για τη δημοσίευση αυτής της απάντησης ή εάν η απάντηση συνεπάγεται αξιόποινη πράξη, ή συνεπάγεται ότι μπορεί να ασκηθεί αγωγή στα πολιτικά δικαστήρια κατά του παρέχοντος το περιεχόμενο, ή εάν αντίκειται στα χρηστά ήθη.

Το δικαίωμα απάντησης ισχύει υπό την επφύλαξη άλλων επανορθωτικών μέτρων που διαθέτουν τα πρόσωπα των οποίων τα δικαιώματα στην αξιοπρέπεια, την τιμή, την υπόληψη ή την ιδιωτική ζωή έχουν παραβιασθεί από τα μέσα.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ

Παραδείγματα δυνατών δράσεων αναφορικά με την ανάγνωση και την κατανόηση των μέσων:

α) Διαρκής κατάρτιση των διδασκόντων και εκπαιδευτών, σε συνεργασία με τις ενώσεις προστασίας των παιδιών, στη χρήση του Διαδικτύου, στο πλαίσιο της σχολικής εκπαίδευσης, προκειμένου να διατηρείται η ευαισθητοποίηση περί των πιθανών κινδύνων του Διαδικτύου, ιδίως όσον αφορά τους χώρους συζητήσεων (chatrooms) και τα φόρα·

β) Καθιέρωση ειδικής εκπαίδευσης για το Διαδίκτυο απευθυνόμενης σε παιδιά από πολύ νεαρή ηλικία, συμπεριλαμβανομένων συνεδρίων ανοικτών για τους γονείς·

γ) Ολοκληρωμένη εκπαιδευτική προσέγγιση που θα ενσωματώνεται στα σχολικά προγράμματα και στα προγράμματα ανάγνωσης και κατανόησης των μέσων, ώστε να παρέχονται πληροφορίες για την υπεύθυνη χρήση του Διαδικτύου·

δ) Οργάνωση εθνικών ενημερωτικών εκστρατειών για τους πολίτες, με συμμετοχή όλων των μέσων επικοινωνίας, προκειμένου να παρέχεται πληροφόρηση για την υπεύθυνη χρήση του Διαδικτύου·

ε) Διανομή υλικού ενημέρωσης σχετικά με τους πιθανούς κινδύνους του Διαδικτύου («ασφαλής πλοήγηση στο Διαδίκτυο», «φιλτράρισμα ανεπιθύμητων μηνυμάτων») και με τη δημιουργία τηλεφωνικών γραμμών καταγγελιών από πολίτες στις οποίες να μπορούν να υποβάλλονται αναφορές ή καταγγελίες για επιβλαβές ή παράνομο περιεχόμενο·

στ) Κατάλληλα μέτρα για τη δημιουργία ή τη βελτίωση της απόδοσης των τηλεφωνικών γραμμών καταγγελιών από πολίτες, ώστε να διευκολύνεται η υποβολή καταγγελιών και να καθίστανται δυνατές οι αναφορές για επιβλαβές ή παράνομο περιεχόμενο.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ III

Παραδείγματα δυνατών δράσεων που μπορούν να αναλαμβάνουν οι βιομηχανίες και τα ενδιαφερόμενα μέρη υπέρ των ανηλίκων:

α) Να παρέχουν συστηματικά στους χρήστες σύστημα διήθησης αποτελεσματικό, προσαρμόσιμο και εύχρηστο όταν αυτοί εγγράφονται συνδρομητές σε πάροχο πρόσβασης·

β) Να προσφέρουν πρόσβαση σε υπηρεσίες απευθυνόμενες ειδικά στα παιδιά και εξοπλισμένες με αυτόματο σύστημα διήθησης το οποίο θα διαχειρίζονται οι πάροχοι πρόσβασης και κινητής τηλεφωνίας·

γ) Να καθιερώσουν κίνητρα ώστε να παρέχεται μια τακτικά ενημερωμένη περιγραφή των διαθέσιμων τόπων, πράγμα που καθιστά ευκολότερο να ταξινομούνται οι τόποι και να αξιολογείται το περιεχόμενό τους·

δ) Να τοποθετούν σε όλες τις μηχανές αναζήτησης σήματα προειδοποίησης που να επισημαίνουν την ύπαρξη τόσο πληροφοριών για την υπεύθυνη χρήση του Διαδικτύου όσο και των τηλεφωνικών γραμμών για καταγγελίες από πολίτες.

ΣΚΕΠΤΙΚΟ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

I. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1. Στις 30 Απριλίου 2004, η Επιτροπή υπέβαλε στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο πρόταση σύστασης, με βάση το άρθρο 157 της Συνθήκης ΕΚ, για την προστασία των ανηλίκων και για το δικαίωμα απάντησης σε σχέση με την ανταγωνιστικότητα της ευρωπαϊκής βιομηχανίας οπτικοακουστικών υπηρεσιών και υπηρεσιών πληροφόρησης.

2. Η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή γνωμοδότησε στις 9 Φεβρουαρίου 2005.

3. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο γνωμοδότησε σε πρώτη ανάγνωση στις 7 Σεπτεμβρίου 2005.

4. Η Επιτροπή υπέβαλε τροποποιημένη πρόταση στις 20 Ιανουαρίου 2006.

5. Στις 18 Σεπτεμβρίου 2006, το Συμβούλιο υιοθέτησε την κοινή του θέση σύμφωνα με το άρθρο 251 παράγραφος 2 της Συνθήκης ΕΚ.

II. ΣΤΟΧΟΣ

Η πρόταση αποτελεί συνέχεια της σύστασης του Συμβουλίου 98/560/ΕΚ της 24ης Σεπτεμβρίου 1998 ([1]), που αποτελεί την πρώτη νομική πράξη σε ενωσιακό επίπεδο η οποία εξετάζει θέματα προστασίας των ανηλίκων και της ανθρώπινης αξιοπρέπειας σε σχέση με τις οπτικοακουστικές υπηρεσίες και τις υπηρεσίες πληροφόρησης.

Στην προτεινόμενη σύσταση καλούνται τα κράτη μέλη, η βιομηχανία και τα ενδιαφερόμενα μέρη καθώς και η Επιτροπή να ενισχύσουν την προστασία των ανηλίκων και της ανθρώπινης αξιοπρέπειας τόσο στον τομέα των ραδιοτηλεοπτικών εκπομπών όσο και στο διαδίκτυο. Στην εν λόγω σύσταση προτείνεται στα κράτη μέλη να εξετάσουν τη θέσπιση μέτρων όσον αφορά το δικαίωμα απάντησης σε σχέση με τα επιγραμμικά μέσα επικοινωνίας. Στο σχέδιο σύστασης εξετάζονται τα ακόλουθα θέματα:

— πρόσληψη και κατανόηση των μέσων επικοινωνίας,

— κατάταξη ή διαβάθμιση του οπτικοακουστικού περιεχομένου,

— εικόνα των φύλων που δίνεται στα μέσα ενημέρωσης και στη διαφήμιση,

— δικαίωμα απάντησης.

III. ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΗΣ ΘΕΣΗΣ

1. Γενικές παρατηρήσεις

Στην κοινή θέση του Συμβουλίου περιλαμβάνονται τα κυριότερα στοιχεία της αρχικής πρότασης της Επιτροπής. Οι κυριότερες τροποποιήσεις του Συμβουλίου αποσκοπούν στο να καθοριστεί καλύτερα το πεδίο εφαρμογής της σύστασης. Ως εκ τούτου, το Συμβούλιο διευκρίνισε ότι η σύσταση καλύπτει τις «οπτικοακουστικές υπηρεσίες και τις επιγραμμικές υπηρεσίες πληροφόρησης» και όχι τις «οπτικοακουστικές υπηρεσίες και υπηρεσίες πληροφόρησης», και διαχώρισε το πεδίο εφαρμογής του δικαιώματος απάντησης, το οποίο ισχύει για τα επιγραμμικά μέσα επικοινωνίας από το ευρύτερο πεδίο εφαρμογής του τμήματος της σύστασης που αφορά την προστασία των ανηλίκων.

2. Τροπολογίες του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου

Στην κοινή του θέση, το Συμβούλιο επεδίωξε να λάβει υπόψη τα μελήματα και τις προτεραιότητες του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και μπόρεσε να αποδεχθεί τις περισσότερες τροπολογίες του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

Το Συμβούλιο αποδέχθηκε πλήρως, εν όλω, ή εν μέρει, όπως και η Επιτροπή στην τροποποιημένη πρότασή της, τις τροπολογίες 1, 2, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 14, 15, 16, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 28, 29, 30, 31, 33, 35, 36, 37 και 38.

Το Συμβούλιο επιθυμεί να προβεί στις ακόλουθες παρατηρήσεις για τις τροπολογίες για τις οποίες η θέση του διαφέρει ελαφρά από την τροποποιημένη πρόταση της Επιτροπής.

([1]) ΕΕ L 270, της 7.10.1998, σ. 48.

Όσον αφορά τις τροπολογίες 23 και 29, το Συμβούλιο ακολούθησε την προσέγγιση της Επιτροπής, ήτοι, ορισμένα μέρη των αντίστοιχων τροπολογιών μεταφέρθηκαν — υπό μορφή παραδειγμάτων δράσεων που είναι δυνατόν να λαμβάνονται για να επιτευχθούν οι καθοριζόμενοι στόχοι της σύστασης — σε παραρτήματα. Ωστόσο, το Συμβούλιο εισήγαγε στο διατακτικό της σύστασης ορισμένα στοιχεία που θεωρούνται σημαντικά από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, προκειμένου να προσεγγίσει περισσότερο τη θέση του προς εκείνη του Κοινοβουλίου.

Ομοίως, ενώ προσπάθησε να αποφύγει την εισαγωγή της επαχθούς υποχρέωσης για υποβολή εκθέσεων, το Συμβούλιο μπόρεσε να αποδεχθεί το πνεύμα των τροπολογιών 35 και 36, προκειμένου να ανταποκριθεί στις ανησυχίες του Κοινοβουλίου ότι θα διασφαλιστεί συνέχεια.

Το Συμβούλιο δεν δέχθηκε το τμήμα της τροπολογίας 37 που αφορά την αντικατάσταση των όρων «ενδεικτικές κατευθυντήριες γραμμές» από τους όρους «ελάχιστες αρχές» στο τμήμα που αφορά το δικαίωμα απάντησης, δεδομένου ότι οι όροι αυτοί θεωρούνται υπερβολικοί στο πλαίσιο μιας σύστασης.

Όσον αφορά την τροπολογία 26, τελευταία περίπτωση, το Συμβούλιο έκρινε ότι είναι προτιμότερο να μην δοθεί έμφαση αποκλειστικά στην εγκατάσταση ενιαίας ανοικτής τηλεφωνικής γραμμής κατά την εξέταση των πιθανών μέσων καταγγελίας παράνομων ή ύποπτων δραστηριοτήτων στο διαδίκτυο, και τάσσεται υπέρ μιας πιο ανοικτής διατύπωσης.

Το Συμβούλιο ακολούθησε την προσέγγιση της Επιτροπής στην τροποποιημένη της πρόταση και δεν περιέλαβε τις τροπολογίες 3, 5, 13, 27, 32, και 34 στην κοινή του θέση.

IV. **ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ**

Το Συμβούλιο φρονεί ότι, στο σύνολό της, η κοινή του θέση ακολουθεί πλήρως τους στόχους της τροποποιημένης πρότασης της Επιτροπής. Το Συμβούλιο φρονεί επίσης ότι έχουν ληφθεί υπόψη οι στόχοι που επιδιώκει το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο με τις τροπολογίες του στην πρόταση της Επιτροπής και προσβλέπει στην επίτευξη συμφωνίας με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο στο εγγύς μέλλον με σκοπό την έγκαιρη έγκριση της σύστασης.